

จุลสาร โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง

ปีที่ 23 ฉบับที่ 66 ประจำเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2559

ที่ปรึกษา

แพทย์หญิงธัญภักดิ์ พงศ์เลาหพันธ์
นางสาวกัลยารัตน์ วรรณวงศ์

บรรณาธิการ

นางรัตนาภรณ์ รักชาติ

กองบรรณาธิการ

นางสุภัตรา ธรรมรักษ์
เกาส์กรหญิงสายฝน เตวีชัย
นางสาวดุริยา พงษ์มูล
นางกาญจนา ดาวประเสริฐ
นางสุภา เกียรติก้องแก้ว
นางสาวจารุลักษณ์ แผลมหลวง
นายภูสิทธิ์ ปงใจดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร และกิจกรรมทั่วไปของโรงพยาบาลมะเร็งลำปาง
2. เพื่อเป็นการเผยแพร่วิชาการของโรงพยาบาลมะเร็งลำปาง
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์
4. เพื่อสาระประโยชน์สำหรับประชาชนทั่วไป

เสนอความคิดเห็นได้ที่

กองบรรณาธิการจุลสารโรงพยาบาลมะเร็งลำปาง
โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง 199 หมู่ 12 ถ. ลำปาง - เชียงราย
ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง 52000
โทรศัพท์ 054 - 335262-8 ต่อ 187

- 3 Project เด่น...โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง
พิธีถวายอาลัยและถวายความจงรักภักดี
แด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล
อดุลยเดช โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง
- 4 มุมมะเร็ง
10 วิธีรับมือเมื่อรู้ว่าเป็นมะเร็ง
- 5 UP Date ข่าวสารสุขภาพ
5 ข้อควรระวัง จากการรับข่าวสารสุขภาพ
ทาง Social media
- 6-7 แนวนโยบายการรอดชีพที่ 5 ปี
ของโรคมะเร็งในภาคเหนือ
- 8 ผลงานวิจัยน่ารู้
ผลของการใช้แนวปฏิบัติตามหลักฐานเชิง
ประจักษ์ในการป้องกันการเกิดปอดอักเสบ
ในโรงพยาบาลมะเร็งลำปาง
- 9 สาระน่ารู้จากกลุ่มงานเภสัชกรรม
โรคและภัยสุขภาพที่เกิดขึ้นในฤดูหนาว
ของประเทศไทย
- สุขภาพอาหารการกิน
อาหารเพิ่มโปรตีน สำหรับผู้ป่วย
- 10 อาหารเพิ่มโปรตีน สำหรับผู้ป่วย
- 11 ประมวลภาพกิจกรรม
โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง

พิธีถวายอาลัยและถวายความจงรักภักดี แด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง

วันที่ 21 ตุลาคม 2559 พ.ญ.ธันยภัทร พงศ์เลาหพันธ์ รักษาการแทนในฐานะผู้อำนวยการโรงพยาบาลมะเร็งลำปาง พร้อมด้วยคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง ร่วมพิธีถวายอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ อาคารผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง

วันที่ 1 ธันวาคม 2559 แพทย์หญิงธันยภัทร พงศ์เลาหพันธ์ รักษาการแทนในฐานะผู้อำนวยการโรงพยาบาลมะเร็งลำปาง และเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง ร่วมพิธีบำเพ็ญกุศลปัญญาสมวาร (50 วัน) เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช เพื่อเป็นการน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ ณ ลานจอดรถหน้ากลุ่มงานธนาคารโลหิต โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง

มุมมองเรื่อง

โดย รัตนาภรณ์ รักชาติ

10 วิธีรับมือเมื่อรู้ว่าเป็นมะเร็ง

เมื่อรู้ว่าเป็นมะเร็ง หลายคนจะนึกคิดไปต่างๆนาๆ ตกใจบ้าง กลัวบ้าง เสียใจบ้าง หรือไม่ก็วิตกกังวล ท้อแท้สิ้นหวังและเป็นเรื่องจริงที่ว่าความรู้สึกเหล่านี้ เมื่อเกิดขึ้นแล้วเป็นไปได้อย่างที่คาดหมายหรือกลับมาเป็นเหมือนเดิม ดังนั้นวิธีการปฏิบัติตัวเพื่อรับมือกับมะเร็งดูจะเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ความรู้สึกต่างๆเหล่านั้นได้ผ่อนคลายหรืออาจจะหายไปนั่นเอง

1. ยอมรับและเข้าใจกับความรู้สึกที่เกิดขึ้น : การรู้เท่าทันความรู้สึกที่เกิดขึ้นจะช่วยให้รับมือได้ง่าย เมื่อเสียใจก็ให้รู้ว่าเสียใจ เมื่อกลัวก็ให้รู้ว่ากลัว ยอมรับกับความรู้สึกและอารมณ์ที่เกิดขึ้น ให้เห็นว่าเป็นสิ่งปกติที่เกิดขึ้นได้ มีอยู่ และหายไปได้ จากนั้นจึงหาทางออกให้กับความรู้สึกเหล่านั้น เช่น ระบายให้คนใกล้ชิด คนที่ไว้ใจหรือแพทย์ได้รับรู้

2. พุดคุยและยอมรับการช่วยเหลือจากคนใกล้ชิดและผู้ที่ยินดีช่วย : บางคนเมื่อรู้ว่าตัวเองเป็นมะเร็ง มักจะซ่อนความรู้สึกกลัวไว้เพียงคนเดียว ไม่ยอมพูดให้ใครฟัง ไม่กล้าปรึกษา หรือไม่กล้าขอความช่วยเหลือจากคนอื่น ดังนั้นการพูดคุยอย่างเปิดเผยกับคนที่เรารัก คนที่เรากลัว หรือคนที่ให้การดูแลอย่างเข้าใจ ก็จะช่วยให้คลายกังวลจากความรู้สึกต่างๆ ลงไปได้ไม่มากนัก การเปิดโอกาสรับการช่วยเหลือจากคนที่เข้าใจเรานั้นจะช่วยให้เรามีกำลังใจ นำไปสู่การรับมือกับความเปลี่ยนแปลงได้อย่างมั่นคงมากขึ้น

3. หาข้อมูลเพิ่มเติม : หาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในเรื่องเกี่ยวกับมะเร็งที่เราเป็นว่าเกิดที่อวัยวะส่วนใด ชนิดใด แพร่กระจายหรือยัง จะรักษาอย่างไรถึงจะถูกต้อง รวมไปถึงจะปฏิบัติตัวหรือปรับตัวอย่างไรในกิจวัตรประจำวัน แต่ละคนมีความแตกต่างกันในการรับรู้ข้อมูล ดังนั้นจึงควรพูดคุยสอบถามข้อสงสัยกับผู้รู้ เช่น แพทย์ผู้ชำนาญ หรือแพทย์ผู้รักษา นอกจากนี้คุณอาจได้รับข้อมูลการรักษาทางเลือกมาจากแหล่งต่างๆ เช่น มีสมุนไพรรักษาหรือยาที่ช่วยรักษาอาการป่วย หากคุณสนใจที่จะใช้ควบคู่กับการรักษาของแพทย์ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำมาปรึกษาแพทย์ก่อนเสมอ เพราะสมุนไพรรักษาตัวนั้นอาจมีผลต่อการรักษาได้

4. เตรียมการล่วงหน้า : เพื่อเตรียมตัวและเตรียมใจรับมือกับสิ่งที่อาจเกิดขึ้นทั้งด้านบวกและด้านลบ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรึกษาพูดคุยกับแพทย์ผู้ดูแลถึงแนวทางการรักษา และผลต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้นระหว่างการรักษา ซึ่งสิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องการวางแผนแก้ปัญหาต่อการเตรียมตัวให้พร้อมในวันนี้ จะช่วยให้เรารับมือได้ถูกต้องตามสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต

5. ดูแลเอาใจใส่ร่างกายให้แข็งแรง : รับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ พักผ่อนให้เพียงพอ ออกกำลังกายจนเป็นนิสัย หรือทำกิจกรรมเป็นประโยชน์ที่เราชอบ ซึ่งนอกจากจะช่วยให้เราต่อสู้กับความเครียดและอ่อนเพลียจากมะเร็งและการบำบัดรักษาแล้ว ยังช่วยให้รู้สึกดีขึ้นจากการมีบทบาทในการควบคุมความเจ็บป่วยของตนเองได้เป็นอย่างดี

6. หาสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ : เมื่อได้รู้ว่าเป็นมะเร็ง เราอาจรู้สึกสิ้นหวัง ท้อแท้ หมดอาลัยตายอยาก ดังนั้นการมีสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจจะช่วยให้พลังที่แข็งแกร่งในการต่อสู้ให้กับเรา สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจที่ว่านี้อาจเป็นหลักคิด หลักปรัชญา หลักศาสนา หลักแห่งความเป็นจริงของชีวิต แม้กระทั่งความเชื่อความศรัทธาต่างๆ ก็สามารถเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยให้เราผ่านพ้นช่วงวิกฤติของชีวิตไปได้เป็นอย่างดี นำอศรราย ความเศร้า ความกังวล ความหมดกำลังใจ ก็จะผ่อนคลายหรือหายไปนั่นเอง

7. ไม่หมกมุ่นกับปัญหา : ถ้าต้องเผชิญกับปัญหาอยู่ตลอดเวลา อาจทำให้รู้สึกเครียดมากจนรับไม่ไหว โปรดระลึกอยู่เสมอว่าการเจ็บป่วยเป็นเพียงส่วนหนึ่งของชีวิตเท่านั้น ยังมีด้านอื่นๆ ที่ดีของชีวิตที่จะต้องดำเนินการต่อไปอย่างเป็นปกติสุข ควรหาสิ่งดีๆมาทำเพื่อให้ใจสบาย คลายกังวล เช่น การนั่งสมาธิ การฝึกโยคะ ฝึกชี่ง การฟังเพลง การอ่านหนังสือ การดูหนังดูละคร ทำสิ่งที่เราอยากจะทำ หรือทำในสิ่งเราสบายใจ คนรอบข้างสบายใจ สังคมสบายใจ โดยอาจเริ่มต้นจากการทำสิ่งง่ายๆ ก่อน ค่อยๆ ทำวันละนิด แล้วเพิ่มขึ้นวันละหน่อย จนให้เป็นกิจวัตรประจำวัน

8. มีความหวังอยู่เสมอ : สิ่งสำคัญในการมีชีวิตอยู่คือความหวัง ความหวังเป็นพลังใจในการต่อสู้กับอุปสรรคทุกสิ่งอย่างไม่ว่าวันแม้แต่โรคร้าย ความหวังจะช่วยให้มีแรงบันดาลใจ มีพลัง มีความหมาย มองโลกในแง่ดี การเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นสิ่งที่ทุกคนไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ โรคมะเร็งก็เป็นเหมือนอุปสรรคทำลายความแข็งแกร่งของชีวิต ดังนั้นจึงมีความหวังอยู่เสมอ หากความหวังนั้นไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหาหรือผลเสีย

9. ตั้งความหวังอย่างเป็นขั้นตอน

เราต้องตั้งเป้าหมายหรือความหวังในสิ่งที่มีโอกาสเป็นไปได้มากที่สุดในระยะเวลานั้นๆ และทำอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นเป็นตอน เช่น เราตั้งความหวังว่าจะลดความเจ็บปวด จากที่ปวดจนนอนไม่หลับ ให้ปวดน้อยลงจนนอนหลับได้ แม้รักษาไม่หายก็ขอให้อาการดีขึ้นบ้าง เป็นต้น การตั้งเป้าหมายในระยะสั้นๆ นี้ เป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้เรารู้สึกไม่หมดหวัง และสามารถประสบความสำเร็จตามที่หวังได้เป็นขั้นๆไป

10. ทาวิธีการรับมือในแบบที่ชอบ

แต่ละคนมีความแตกต่าง มีความเป็นตัวของตัวเอง เพราะฉะนั้นคุณลองหาวิธีการรับมือและปรับใช้ให้เหมาะกับตัวคุณ อาจเป็นวิธีการที่คุณเคยใช้ได้ดีเมื่อเกิดปัญหาต่างๆในอดีต เช่น เขียนบันทึกสิ่งที่คุณคิด พูดคุยปรึกษากับคนในครอบครัว เขียนข้อดีข้อเสียเวลาที่ต้องตัดสินใจ

แต่อย่าลืม...เปิดใจลองใช้วิธีการใหม่ๆดูบ้าง เพื่อความหลากหลายและอัตราความสำเร็จที่เพิ่มสูงขึ้น

5 ข้อควรระวัง จากการรับข่าวสารสุขภาพทาง Social media

ในโลกดิจิทัล การแพร่กระจายข่าวสารที่รวดเร็วและการกระจายข้อมูลข่าวสารออกไปในวงกว้างในโลกโซเชียลมีเดีย อย่างมากมายหลากหลายช่องทาง ทำให้หน่วยงานต่างๆ ออกมาตื่นตัวในการควบคุม หรือแจ้งเตือนถึงข้อควรระวังและอันตรายที่เกิดขึ้นในการใช้ Social Media จุลสารฉบับนี้เราได้นำข้อพึงระวัง จากการรับข่าวสารสุขภาพทาง Social media มาฝาก เพื่อให้เราต้องใช้ วิจารณญาณ ในการรับข่าวสาร การแสดงความคิดเห็น และแพร่กระจายข่าวสารใด ที่เป็นเรื่องละเอียดอ่อน หรือเรื่องที่จะนำความ เดือดร้อนมาสู่ตนเอง และผู้อื่นนั่นเอง

5 ข้อพึงระวัง!!

จากการ รับข่าวสารสุขภาพทาง Social media

- 1 ข่าวสาร ที่แอบแฝงการค้า หรือ ธุรกิจสุขภาพ
- 2 ข่าวสารที่ ไม่มีที่มาที่ไป เพียงแต่บอกว่า “*เค้า*” บอกมา
- 3 ข่าวสารที่ อ้างอิงวิทยาศาสตร์เสมือน หรือ ข่าวที่เสมือนวิทยาศาสตร์
- 4 ข่าวสารที่เร่งเร้าอารมณ์หรือความรู้สึก โน้มน้าวให้เชื่อ
- 5 ข่าวสารที่มาจากหมอ online ที่ไม่ได้เปิดเผย ตัวตนที่แท้จริง

แนวโน้มอัตราการรอดชีพที่ 5 ปีของโรคมะเร็งในภาคเหนือ

โดย.....กาญจนา ดาวประเสริฐ
งานทะเบียนมะเร็ง

แนวโน้มอัตราการรอดชีพที่ 5 ปีของโรคมะเร็งในภาคเหนือ แบ่งเป็น 2 ช่วง ได้แก่ ปีพ.ศ. 2546-2550 และ ปีพ.ศ. 2551-2555 แยกรายจังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง

จังหวัดเชียงใหม่

- เพศชายโรคมะเร็งที่มีอัตราการรอดชีพที่ 5 ปี เพิ่มขึ้น ได้แก่ มะเร็งปอด มะเร็งตับและท่อน้ำดี มะเร็งลำไส้ใหญ่ มะเร็งลำไส้ตรง ยกเว้นมะเร็งต่อมลูกหมาก อัตราการรอดชีพที่ 5 ปีลดลงเล็กน้อย

- เพศหญิงโรคมะเร็งที่มีอัตราการรอดชีพที่ 5 ปี เพิ่มขึ้น ได้แก่ มะเร็งเต้านม มะเร็งปากมดลูก มะเร็งลำไส้ตรง และมะเร็งรังไข่ ส่วนมะเร็งลำไส้ใหญ่อัตราการรอดชีพที่ 5 ปีลดลงเล็กน้อย และมะเร็งที่มีอัตราการรอดชีพที่ 5 ปี คงที่ ได้แก่ มะเร็งปอดและมะเร็งตับและท่อน้ำดี

จังหวัดลำพูน

- เพศชายโรคมะเร็งที่มีอัตราการรอดชีพที่ 5 ปี เพิ่มขึ้น ได้แก่ มะเร็งลำไส้ใหญ่ และมะเร็งต่อมลูกหมาก มะเร็งลำไส้ตรงอัตราการรอดชีพที่ 5 ปีลดลงเล็กน้อย ได้แก่ มะเร็งปอด มะเร็งตับและท่อน้ำดี และมะเร็งลำไส้ตรง

- เพศหญิงโรคมะเร็งที่มีอัตราการรอดชีพที่ 5 ปี เพิ่มขึ้น ได้แก่ มะเร็งเต้านม มะเร็งตับและท่อน้ำดี และมะเร็งที่มีอัตราการรอดชีพที่ 5 ปี คงที่ ได้แก่ มะเร็งลำไส้ใหญ่

จังหวัดลำปาง

- เพศชายโรคมะเร็งที่มีอัตราการรอดชีพที่ 5 ปี เพิ่มขึ้น ได้แก่ มะเร็งตับและท่อน้ำดี มะเร็งลำไส้ใหญ่ และมะเร็งต่อมลูกหมาก สำหรับมะเร็งปอดและมะเร็งลำไส้ตรงมีอัตราการรอดชีพที่ 5 ปี คงที่

- เพศหญิงมะเร็งเต้านม มะเร็งปากมดลูก มะเร็งปอด มะเร็งตับและท่อน้ำดี มะเร็งลำไส้ใหญ่ มะเร็งลำไส้ตรง และมะเร็งรังไข่ มีอัตราการรอดชีพที่ 5 ปี เพิ่มขึ้น

อัตราการรอดชีพที่ 5 ปีของโรคมะเร็งในภาคเหนือแยกตามจังหวัดและตำแหน่งโรคมะเร็ง

Peroid	Breast	Cervix	Lung	Liver & bile duct	Colon	Rectum	Ovary
Chiang Mai							
2003-2007	67.80 (62.2-72.8)	61.20 (57.7-64.6)	7.1 (5.4-9.1)	7.5 (5.2-10.5)	50.10 (42.6-57.2)	37.3 (29.3-45.2)	65.3 (51.0-76.3)
2008-2012	72.3 (67.1-76.8)	66.1 (62.4-69.4)	7.0 (5.5-8.7)	7.2 (5.1-9.7)	45.7 (40.0-51.3)	42.4 (34.8-49.8)	65.8 (53.8-75.4)
Lamphun							
2003-2007	68.80 (57.8-77.4)	70.80 (63.8-76.7)	12.6 (8.5-17.6)	6.4 (2.8-12.2)	48.10 (36.3-58.9)	36.4 (19.0-54.0)	41.3 (26.5-55.6)
2008-2012	72.2 (61.7-80.3)	65.2 (59.6-70.3)	10.1 (7.0-13.8)	8.9 (3.9-16.4)	48.0 (36.9-58.3)	30.4 (17.2-44.6)	46.6 (32.9-59.1)
Lampang							
2003-2007	67.70 (59.4-74.7)	57.10 (51.9-62.0)	5.5 (3.9-7.6)	4.8 (2.8-7.6)	42.30 (33.5-50.7)	42.7 (31.3-53.6)	41.6 (29.6-53.3)
2008-2012	74.5 (67.2-80.3)	64.5 (58.3-70.1)	5.7 (3.9-8.0)	10.8 (8.1-14.0)	43.0 (35.2-50.4)	45.9 (36.2-55.0)	54.6 (39.2-67.6)

ผลงานวิจัยนำรู้

นางสาวดุริยา พองมูล
กลุ่มงานวิจัยและประเมินเทคโนโลยี

ชื่อเรื่อง ผลของการใช้แนวปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ในการป้องกันการเกิดปอดอักเสบ
ในโรงพยาบาลมะเร็งลำปาง

Title Effectiveness of implementing Evidence-Based Practice for Hospital-acquired Infection in Lampang Cancer Hospital

ชื่อผู้เขียน นิดา เมตจิตกุล (พย.บ.), แสงดาว ศรีสังสิทธิสันติ (พย.บ.), ปานจิตร วังศ์ใหญ่ (พย.บ.)

บทคัดย่อ

ปอดอักเสบที่ไม่สัมพันธ์กับการใช้เครื่องช่วยหายใจส่งผลกระทบต่อผู้ป่วย บุคลากรและโรงพยาบาล การปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อป้องกันการเกิดปอดอักเสบในโรงพยาบาล เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้บุคลากรโรงพยาบาลสามารถใช้เป็นแนวปฏิบัติการพยาบาลเดียวกัน การวิจัยเชิงพัฒนานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้แนวปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ต่อการเกิดปอดอักเสบในโรงพยาบาล และความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพในการใช้แนวปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ในโรงพยาบาลมะเร็งลำปาง ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2558 ถึงเดือนมกราคม 2559 การศึกษาแบบกึ่งทดลองครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยหญิง หอผู้ป่วยชาย และหอผู้ป่วยหนัก จำนวน 41 คน และผู้ป่วยในชายและหญิงที่นอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาล ดำเนินการสืบค้นหาหลักฐานเชิงประจักษ์ อบรมให้ความรู้แก่พยาบาลวิชาชีพ ทำประชาพิจารณ์เพื่อหาข้อตกลงในการปฏิบัติ สังเกตการปฏิบัติ พร้อมสะท้อนข้อมูลการปฏิบัติย้อนกลับดำเนินการปรับปรุงการปฏิบัติ กำหนดเป็นนโยบาย และประเมินผลลัพธ์ของการปฏิบัติ รวมถึงการสรุปผลและเผยแพร่แนวทางปฏิบัติโดยศึกษาอัตราการเกิดปอดอักเสบภายหลังการใช้แนวปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่าภายหลังการอบรมให้ความรู้และประกาศใช้แนวปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษร พยาบาลมีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมาก (ร้อยละ 75.61) สุ่มสังเกตการณ์ปฏิบัติพร้อมสะท้อนกลับข้อมูลการปฏิบัติรายบุคคล และภาพรวมในทั้งหมด 7 หมวด พบว่ามีการปฏิบัติถูกต้องมากที่สุด ได้แก่ หมวดการทำความสะอาดปากและฟัน หมวดการจัดทำนอน และหมวดการให้อาหารทางสายยางที่ร้อยละ 98.00, 97.40 และ 97.35 ตามลำดับ ส่วนการปฏิบัติที่ถูกต้องน้อยที่สุด ได้แก่ หมวดการทำความสะอาดทรวงอก ได้ร้อยละ 33.16 และอัตราการเกิดปอดอักเสบในโรงพยาบาลในเดือนสิงหาคม 2558 – เดือนมกราคม 2559 เท่ากับ 0.28 ครั้งต่อ 1,000 วันนอน จากการนำแนวปฏิบัติที่พัฒนาขึ้นมาทดลองใช้ พบว่าสามารถป้องกันการเกิดปอดอักเสบในโรงพยาบาลได้จริง เพราะเจ้าหน้าที่มีความเข้าใจและปฏิบัติตามแนวปฏิบัติได้ถูกต้องถึงร้อยละ 100 ใน 3 หมวดและมีความพึงพอใจในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 75.61 ส่งผลให้เกิดการดูแลที่ครอบคลุมตามปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย แต่ในหมวดที่ยังปฏิบัติได้ถูกต้องน้อยที่สุด ยังต้องมีการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความเข้าใจและสามารถการปฏิบัติได้ถูกต้องต่อไป

คำสำคัญ: แนวปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ปอดอักเสบในโรงพยาบาล

สาระน่ารู้จาก กลุ่มงานเภสัชกรรม

โดย...เภสัชกรหญิงสายฝน เตรีชัย

โรคและภัยสุขภาพที่เกิดขึ้นในฤดูหนาวของประเทศไทย

กรมควบคุมโรค มีความห่วงใยสุขภาพอนามัยของประชาชนในช่วงฤดูหนาว โดยโรคและภัยสุขภาพสำคัญ ที่มีแนวโน้มจะระบาดในฤดูหนาวซึ่งมีโอกาสเกิดผลกระทบต่อประชาชนมี 4 ประเภทดังนี้

1. โรคอุจจาระร่วงในเด็ก 0-5 ปี เกิดจากเชื้อไวรัสและติดต่อด้วยการดื่มน้ำหรือรับประทานอาหารที่มีเชื้อปนเปื้อน ผู้ป่วยจะมีอาการถ่ายอุจจาระเป็นน้ำ หรือถ่ายเหลวบ่อยครั้ง อาจเริ่มมีอาการคล้ายไข้หวัด ก่อนถ่ายเหลว โดยทั่วไปอาการจะไม่รุนแรง แต่เด็กบางคนอาจขาดน้ำรุนแรงจนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล เด็กที่ป่วยเป็นโรคอุจจาระร่วงจะมีน้ำหนักลดลง และการเจริญเติบโตหยุดชะงักไปช่วงหนึ่ง

2. โรคไข้หวัดใหญ่ เกิดจากเชื้อไวรัสอินฟลูเอนซาไวรัส (inuenza virus) หรือไวรัสไข้หวัดใหญ่ ซึ่งมีหลายชนิดคือ inuenza A B และ C พบมากในฤดูฝนและฤดูหนาว ติดต่อดี้ง่ายโดยการไอ จาม หรือสัมผัสน้ำมูก น้ำลายของผู้ป่วย อาการของไข้หวัดใหญ่ คือ มีไข้ ตัวร้อนและรู้สึกหนาวทันที ร่างกายอ่อนเพลีย ปวดศีรษะ คอแห้ง และเจ็บปวดตามแขนขาและที่หลัง เบื่ออาหาร อาจมีอาการไอแห้งๆ บางทีมีเวียนศีรษะ อาเจียน เลือดกำเดาไหล และแน่นหน้าอก หน้ามึนแดงและมีอาการเยื่อตา เยื่อจมูกและกระเพาะอาหารอักเสบด้วย บางรายอาจมีโรคแทรกซ้อน คือ ปอดอักเสบ

3. โรคมือ เท้า ปาก เกิดจากเชื้อเอนเทอโรไวรัสหลายชนิด (enterovirus) ที่พบบ่อย คือ ไวรัสเอกโค (Echovirus) และไวรัสเอนเทอโร 71 ส่วนมากพบในทารกและเด็กเล็ก ส่วนใหญ่เกิดจากการได้รับเชื้อเข้าไปทางปากโดยตรงหรือจากการติดมากับมือหรือของเล่นที่เป็นน้ำลาย น้ำมูก น้ำจากตุ่มพองและแผล หรืออุจจาระของผู้ป่วย อาการเริ่มต้นด้วยไข้ อ่อนเพลีย ประมาณ 1-2 วัน มีอาการเจ็บปากและเบื่ออาหาร ต่อมาจะเกิดผื่นแดง ไม่คันที่ฝ่ามือ ฝ่าเท้า ก้น หรือหัวเข่า ผื่นนี้จะกลายเป็นตุ่มพองใสรอบๆแดง และแตกออกเป็นหลุมตื้นๆ หากพบอาการของโรครุนแรง ควรรีบพบแพทย์เพื่อรักษาอาการ ที่โรงพยาบาลใกล้บ้านทันที

4. ภัยจากการใช้เครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊ส พบว่าเกิดจากการใช้เครื่องทำน้ำอุ่นที่ไม่มีมาตรฐาน และมีการติดตั้งที่ไม่ได้มาตรฐาน ไม่เหมาะสมกับสภาพและขนาดห้องน้ำ มีช่องระบายอากาศขนาดเล็ก หรือไม่มี/ไม่เปิดพัดลมดูดอากาศ ดังนั้น เจ้าของกิจการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรตรวจสอบเครื่องทำน้ำอุ่นแบบระบบแก๊สให้ได้มาตรฐานและปลอดภัย และผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคหัวใจ ความดันโลหิตสูง โรคระบบทางเดินหายใจ ควรให้ความระมัดระวังมากขึ้นและหากขณะใช้งานมีอาการผิดปกติ เช่น วิงเวียน หน้ามืด หายใจลำบาก ควรรีบออกจากห้องน้ำ และให้การช่วยเหลือทันที

อาหารเพิ่มโปรตีน สำหรับผู้ป่วย

ไขขาว

ส่วนผสม

1. ไข่ทั้งฟอง 1 ฟอง เฉพาะไข่ขาวอีก 2 ฟอง
2. หอมแดง / หอมหัวใหญ่ หั่นฝอย
3. แครอทหั่นฝอย / ผักชีต้นหอมหั่น

วิธีทำ

1. เขี่ยกระดองใบตอง
2. ตีไข่ทั้งหมดให้ฟู ใส่ผักลงไป พร้อมซีอิ๊วขาว ตีอีกครั้ง
3. เทใส่กระดองใบตอง หรือใส่ถ้วยนึ่ง
4. นึ่งหรือย่างไฟอ่อนๆ

ปล. เมนูนี้เหมาะสำหรับรับประทานด้วยข้าวต้ม ข้าวสวย และข้าวเหนียวก้อได้ หน้าหนาวเสริมฟูนๆ ก้อนทาน อาจจะต้องเปลี่ยนโดยใส่อาหารทางการแพทย์ หรือเนื้อสัตว์ กุ้ง เต้าหู้ต่างๆได้ แต่ควรระวังหนังบางๆเพื่ออาหารจะได้สุกง่ายขึ้น

สุขภาพอากาศภายใน

โดย..สุภา เกียรติก้องแก้ว นักโภชนาการ

Sport Day 2016 โรงพยาบาลเมะเร็งลำปาง

“พวกเรา โรงพยาบาลเมะเร็งลำปาง รู้รักสามัคคี”

ประมวลภาพกิจกรรม โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง

โดย... จารุลักษณ์ แหลมหลวง

วันที่ 21 ตุลาคม 2559 คณะพยาบาลโรงพยาบาลมะเร็งลำปาง ร่วมงานวันพยาบาลแห่งชาติ ประจำปี 2559 ณ ห้องประชุมฝ้ายคำ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครลำปาง และจัดพิธีวางพุ่มถวายราชสักการะสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ ห้องประชุมเอนกประสงค์ จตุพร โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง

วันที่ 28 ตุลาคม 2559 นายแพทย์ตลสุข พงษ์นิกร รองผู้อำนวยการด้านการแพทย์ โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง เป็นประธานในพิธีเปิด โครงการ “รู้และป้องกันไว้ ปลอดภัยจากมะเร็งเต้านม” ณ ห้องประชุม โรงเรียนลำปางกัลยาณี อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

วันที่ 7-9 พฤศจิกายน 2559 คณะเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล มะเร็งลำปาง นำโดย **พ.ตลสุข พงษ์นิกร** รองผู้อำนวยการด้านการแพทย์ โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง เข้าร่วมประชุมวิชาการพร้อมนำเสนอผลงาน วิชาการในการประชุม The 13th National Cancer Conference “Promoting Excellence in ASEAN Cancer Care” ณ โรงแรม มิราเคิลแกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ

วันที่ 11 พฤศจิกายน 2559 เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง ร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัดลำปาง ได้จัดกิจกรรม บริจาคโลหิต เพื่อถวายราชกุศลแด่สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ บริษัท มาเจสติค อุตสาหกรรม จำกัด มีพนักงานเข้าร่วมกิจกรรม บริจาคโลหิตจำนวน 102 ราย ได้ปริมาณ 27,200 ซีซี

วันที่ 9 ธันวาคม 2559 นายแพทย์ตลสุข พงษ์นิกร รองผู้อำนวยการด้านการแพทย์ โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง เป็นประธานในพิธีเปิด โครงการวันต่อต้านโรคมะเร็งแห่งชาติ ประจำปี 2559 เพื่อถวายเป็น พระราชกุศลแด่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ ห้องประชุมโรงเรียนแม่เกาะวิทยาคม อำเภอแม่เกาะ จังหวัดลำปาง

วันที่ 14 ธันวาคม 2559 นายแพทย์อากาศ พัฒนเรืองโล ที่ปรึกษาราชการการแพทย์ เป็นประธานในการเปิด โครงการการอบรม หลักสูตรการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองและระยะท้าย (3 วัน) สำหรับพยาบาลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและอาสาสมัคร ประจำหมู่บ้าน (อสม.) ณ ห้องเพชรรัตนโรงแรม ดิเอ็มเพรส อำเภอ เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

วันที่ 22-23 ธันวาคม 2559 **พ.ญ.ธัญภักดิ์ พงศ์เลาหพันธ์** รักษาการผู้อำนวยการโรงพยาบาลมะเร็งลำปาง พร้อมด้วยคณะเจ้าหน้าที่ โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง ร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การตรวจคัดกรองมะเร็งท่อน้ำดีด้วยเครื่องอัลตราซาวด์ สำหรับแพทย์ทั่วไป รุ่นที่ 13” ณ ห้องประชุม โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ จังหวัด เชียงราย

วันที่ 27 ธันวาคม 2559 งานพยาบาลส่งเสริมคุณภาพชีวิต กลุ่มงานการพยาบาลระดับประคอง โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง จัดงาน ปีใหม่ 2560 พร้อมมอบของขวัญ ให้แก่ผู้ป่วยโรคมะเร็งและญาติ เพื่อ ส่งเสริมกำลังใจ ณ อาคารจิตเปี่ยมสุข โรงพยาบาลมะเร็งลำปาง